I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 156. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 25, 1972 No. 156. VOL. LXXIX.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ НАЙМЕНУВАЛА ТАКОЖ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА ЕГНЮ НА ПЕРЕВИБІР; ПРЕЗИДЕНТ З'ЯСОВУЄ ПРОГРАМУ НА ДАЛЬШІ ЧОТИРИ РОКИ, ЗАКЛИКАЄ ВСІХ ПРИЄДНАТИСЬ ДО „НОВОЇ БІЛЬШОСТИ"

Маямі Біч. — Республіканська Конвенція в останньому дні своїх нарад в середу, 23-го липня, найменувала також віце-президента Спіро Егню своїм кандидатом на перевибір, разом з президентом Ніксоном, на чергову чотирорічну каденцію та вислухала програмову промову президента Ніксона з його критикою демократичної програми, переліком успіхів республіканського Уряду у внутрішній і закордонній політиці в теперішній каденції та закликом до всіх, включно з демократами, щоб приєднались до „нової більшости". Початок Республіканської Конвенції та ролю етнічних груп, включно з українською, описує в поданому нижче репортажі спеціяльний кореспондент „Свободи" д-р Михайло Сосновський.

РЕСПУБЛІКАНСКА НАЦІОНАЛЬНА КОНВЕНЦІЯ

Маямі Біч, Флорида. (М. Сосновський). — Республіканська Національна Конвенція, яка почалася тут 21 серпня у пополудневих годинах, має особливий характер і особливий тон. Над усім домінуючим є гасло: „Президент Ніксон тепер більше, як будь-коли". Це гасло прикрашає не тільки конвенційну залю, але з ним делегати і гості зустрічаються на кожному кроці вздовж вулиці Колінс, у всіх готелях, де приміщуються учасники конвенції і де відбуваються наради різних комітетів, прийняття, забави тощо. Це гасло стало провідним моттом для всіх тих, які виступали з промовами на обох конвенційних сесіях в понеділок 21 серпня. Каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен, сенатор і колишній кандидат на президента ЗСА Беррі Голдвотер, сенатор Едвард Брук з Массачусетс, мейор Індіанаполіс Ричард Руґар, голова Національного Комітету Республіканської Партії Анна Армстронг і навіть 84-літній кол. противник Рузвелта у виборах з 1936 року, Алф Ландон, у своєму коротенькому привітальному слові — всі вони промовляли, намагаючися переконати може не так присутних на залі делегатів і гостей, як мільйони глядачів телевізії, що єдиною противагою катострофі, яку несе зі собою для ЗСА кандидатура Джорджа МекҐоверна є перевибір президента Ніксона на черговий чотири роки.

Перший день конвенційних нарад не приніс ніяких особливих ревеляцій — це був день, в якому учасники конвенції намагалися у найбільшій можливо мірі підняти на найвищий п'єдестал свого лідера, теперішнього президента ЗСА Ричарда Ніксона. Це був день, присвячений Ніксонові, його політиці, його досягненням. Окремі промови були доповнювані спеціяльно змонтованими фільмами, у яких були зафіксовані поодинокі фрагменти з американської політики за останніх чотири роки. Очевидно, зроблено все, щоб вказати на зв'язок сучасного з минулим, зокрема з періодом, коли президентом був Двайт Айзенгавер, а віце-президентом Ричард Ніксон. Фільм в пошані Двайта Айзенгавера, супроводжуваний промовою державного секретаря Раджерса і з записом короткого слова дружини покійного президента пані Айзенгавер, справив дуже приємне враження своєю безпосередністю і чуттєвістю. Більше того, республіканці здобулися на те, на що не спромоглися самі демократи на своїй конвенції, щоб вшанувати живучих іще колишніх президентів-демократів Гері Трумана та Линдона Джансона.

Справа делегатів на конвенцію в 1976 році

Одинокою і справді важливою, а також у не меншій мірі й загальною справою, яка грозить конфліктом між ліберальним і консервативним крилами на самій конвенції — була справа кількости делегатів на наступну конвенцію від поодиноких стейтів. Боротьба за це велася упродовж неділі і понеділка на засіданнях спеціяльного Комітету поступувань і остаточно закінчилася компромісом в користь менших стейтів, але з чималими здобутками також для великих індустріяльних стейтів ЗСА.

Як відомо, досі визначування делегатів на Республіканську конвенцію відбувалося за досить скомплікованою схемою, яка давала малим стейтам перевагу 1:10, коли брати до уваги число членів партії і число населення окремих стейтів. Згадана схема не передбачала репрезентації для спеціяльних груп, в тому й жінок, молоді тощо. Консервативне крило Республіканської партії робило всі намагання

(Закінчення на 3-ій стор.)

Ричард М. Ніксон

Спіро Т. Егню

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ СТВОРИТИ НОВУ ПОНАДПАРТІЙНУ БІЛЬШІСТЬ НАРОДУ

Маямі Біч. — Приймаючи номінацію Республіканської партії на перевибір у цьогорічних президентських виборах, президент Ричард Ніксон виголосив велику радіотелевізійну промову, головним моттом якої була думка про потребу скласти „нову більшість" в американському народі, яка не базувалась би на „партійних значках на одягах, а на вірі у ваших серцях". „Закликаю вас, дорогі американці, сьогодні вечером приєднатися до нас не у коаліції з бажанням дійти до влади, а як члени нової американської більшости, пов'язані спільними ідеалами" — говорив Президент.

На вступі він подякував конвенції за теплe прийняття, що зустріло „найкращого виборчого активіста в родині Ніксона, мою дружину Пет. Вшановуючи її, ви вшанували мільйони жінок в Америці, які заслужилися у минулому і заслужаться у майбутньому для досягнення кращого правління". Поворотно до розгляду ситуації в Америці й на передвиборчому фронті, Президент зупинився проти „ділення народу на квоти": „Американці не хочуть бути частиною квоти, а хочуть бути частиною Америки". Ніксон таврував відмову Демократичної конвенції з-перед шістьох тижнів від багатьох світлих принципів Демократичної партії. „У цих виборах йдеться не про вибір між радикальною зміною і ніякою зміною, а поміж такою зміною, яка діла б і такою, яка не діла б". Президент боронив американську систему. „Критики твердять, що вона (система) нечесна, нерухлива і несправедлива і треба знищити її та поставити на її місце щось інше. Я рішуче з цим не погоджуюсь. В останніх 25 роках я їздив до 80-ти країн. Я бачив комуністичні системи, соціялістичні системи, системи наполовину соціялістичні і наполовину вільні. За кожним разом, коли я повертався до Америки, я освідомлював, як добре жити в цій великій і гарній країні". Президент протиставив відносини в Америці — у різних ділянках життя — та відносини у широкому світі. Він признав, що при всіх здобутих осягах треба ще багато дечого осягнути, але ствердив, що в нинішньому стані Америка стоїть на першому місці у світі щодо добробуту, щодо кількости затруднених людей, щодо могутньої продукції і щодо вдоволення громадян. Тому, казав, йдеться про дальший поступ вперед, а не про різкий „об'їзд крутою дорогою наліво, який завів би нас у сліпу вулицю". „Наші опоненти вірять в політику матеріялізму, коли-то пляну-

(Закінчення на 3-ій стор.)

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 24 серпня 1972

У МЕХІКО ВИБРАЛИ СВОБОДУ ДВА МУЗИКИ з СССР, з Ленінградської оркестри, яка приїхала туди на виступи: 33-літній Юрій Гродецький і 25-літній Олександер Іванов. Минулої суботи вони „зникли". Совєтське посольство не відповідали на запити про їх долю. Тепер уряд Мехіко повідомив, що він надав їм обом право на політичний притулок. Ленінградська оркестра вже виїхала.

У РЕЙК'ЯВІКУ В ІСЛЯНДІЇ ПРЕДСТАВНИК СОВЄТСЬКОЇ делегації, що прибула туди із шахістом-чемпіоном Б. Спаским, висунув подивугідний закид, нібито американський шахіст Боббі Фішер „вживає електронічних приладів і хемічних субстанцій", щоб зменшити здібності Б. Спаського до гри у змаганнях за світовий чемпіонат із шахів. Совєтський речник Ефім Геллер сказав, що він давно знає Спаского і що з ним щось не гаразд, бо він таким раніше ніколи не був — нервовим і непевним себе. Отже, здогадується совєтський представник, щось американець Боббі Фішер „затіяв". 17-ту гру з усіх 24 покищо відкали, не закінчивши. Б. Спаский програє Б. Фішерові.

ПРОВІДНИК ЖИДІВСЬКОЇ ЛІГИ ОБОРОНИ МЕІР КАГАНЕ заявив, прибувши з ЗСА до Єрусалиму, що члени його Організації викрадуть совєтських дипломатів у ЗСА і вимагатимуть за них великого викупу від Москви. Жидівська Ліга Оборони виконає свою обіцянку, якщо Москва не відкличе впродовж одного місяця так зв. викуп за людей, які еміґрують із СССР до Ізраїлю тан ін. вільних країн світу.

ПОЛІЦІЯ В НЮ ЙОРКУ ЗААРЕШТУВАЛА ТРЬОХ ОСІБ, коли вони саме викрадали „бонди" на суму в 360 000 долярів. Та „трійця" вже була довший час під наглядом таємних агентів.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВІЛЛІЯМ РОДЖЕРС ВІДБУВ довгу розмову з єгипетським дипломатом Ахмедом Тафліком Халілем, який виконує в Америці неофіційні функції амбасадора. Єгипет зірвав був дипломатичні взаємини з Америкою у 1967 році, під час війни проти Ізраїлю, але ЗСА і Єгипет мають свої півофіційних представників. Роджерс заявив Халілеві, що ЗСА дуже прихильно прийняли виділення з Єгипту совєтського війська і що прагнуть покращання своїх відносин з Єгиптом. Очевидно, була мова теж про можливості замирення з Ізраїлем.

8 ОСІБ ЗГИНУЛИ внаслідку нового терористичного акту Ірляндської Республіканської Армії. Два терористи привезли 100-фунтову бомбу до митної контори прикордонного містечка Нюрі між Південною і Північною Ірляндією. Коли вони несли ту бомбу, вона вибухла їм у руках, вбивши обох терористів і шість осіб з митної контори. Водія авта, яке привезло терористів, поліція арештувала.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СВІТ СТУРБОВАНИЙ поганою звичкою, що її прийняли одинаково фабричні робітники, як канцелярійні службовики: не являються до праці з будь-якої причини, або й без причини. Італія „побила рекорд" числом страйків в Европі і виказує з усіх країн Европейської Економічної Спільноти найбільший робітничий абсентеїзм. Економісти дораджують вимагати від абсентуючих працівників лікарських свідоцтв.

ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ВИЯВИВ готовість звільнити 600 хворих і важко ранених з-посеред полонених вояків Північного В'єтнаму, сподіваючись, що подібний жест зробить Північний В'єтнам. Але північно-в'єтнамські комуністи вже дали доказ, що вони нераді такому обмінові, бо це обтяжує порушений і бідний Північний В'єтнам, до того ж — він не признається, що взагалі його військо перебуває на території Південного В'єтнаму, як наїзник.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ТАКУІ ТАНАКА ВИДАВ у червні ц. р. книжку про конечність перевести в Японії глибокі соціяльно-економічні реформи та реформу освітньої системи. Швидко після появи тієї книжки він став прем'єром — і книжка стала „бест-селлером": впродовж кількох тижнів розійшлось 800.000 примірників і надрукували новий II наклад.

МАРОККАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ГАССАН II ПЕРЕВОДИТЬ „чистку" у командному складі своїх невеличких збройних сил. Він димісіонував командира морської флоти, яка складається з 2-ох нищильників і кількох стежних човнів. Димісіонований старшина був приятелем лідера недавньої змови.

Менор Коледж запрошує на вечірні курси

Філядельфія. — Дворічний дівочий Менор Джуніор Коледж, акредитований повністю властями, розташований поблизу Філядельфії біля Дженкінтавн, Па, поширює цього року засяг своєї академічної діяльности шляхом різноманітних Вечірних Курсів. Більшість із цих курсів дають звичайні академічні кредити. На Вечірні Курси можна зголошуватись письмово, а реєстраційний день призначено на 5 вересня. Вписове 5 дол., за кожний кредит курсант платить 35 дол., за курси, що не дають академічних кредитів — 40 дол. Зацікавлені можуть телефонувати: (215) 885 — 2360, або писати на адресу: Manor College, Fox Chase Manor, Jenkintown, Pa. 19046.

Менор Джуніор Коледж провадять українські Сестри-Василіянки вже 25 років, ректором Коледжу є Мати Ольга, ЧСВВ. На Вечірніх Курсах можна здобути „асошієйт дегрі", або збільшити студентові кількість кредитів, або просто відсвіжити свої знання з різних ділянок. Пропонується великий вибір лекцій-студій: на курси, що не дають кредитів — писання на машині, стенографія, швидке читання, українське мистецтво і прикладне мистецтво, основи математики; на курси, що дають кредити — мови українська, англійська, еспанська, німецька, французька, італійська, а також: Семінар з громадянської війни в ЗСА, історія, бизнесова адміністрація, секретарство при лікарні, леґальне секретарство, математика, біологія, філософія, психологія, порівняльні релігії, теологія, освіта, освітня психологія, сучасні американські напрямки, видатні американські письменники, промови, китайська культура, обезпечування, реальності, бібліотечна освіта. Координатором усіх Курсів є о. Томас Горнер.

На Вечірні Курси в Менор Коледжі можуть записуватися студенти середніх шкіл, студенти коледжів та університетів, як також старші громадяни.

МекҐоверн конферував з посадником Чикаґо Делі, добиваючись підтримки у виборах

Чикаґо. — В середу 23-го серпня ц. р. демократичний номінат на Президента сен. Джордж МекҐоверн відбув тут одногодинну розмову із своїм супротивником під час праивборчої кампанії відомим консервативним демократом, посадником міста Чикаґо Ричардом Джей. Делі. Після закінчення розмови обидва дозволили фоторепортерам з телевізії і преси вфотографувати їх разом, але ж відмовилися подати будь - які інформації про зміст і конкретні висліди їхньої розмови. Обидва тільки заявили, що їхня зустріч була „дружньою" і що вони будуть змагати до перемоги демократичної партії під час виборів. Посадник Делі висловив також свою віру в перемогу демократичного списка — з МекҐоверном і Шрайвером у листопадових виборах. Протеж усі обсерватори погоджуються на тому, що вислід виборів у стейті Ілліной буде залежати від ефективности керівників демократичної кампанії. Сен. МекҐоверн може мати труднощі з лівими демократичними фракціями в Чикаґо і в стейті Ілліной, зокрема з групою „Незалежні виборці стейту Ілліной" та негритянськими демократами, які є рішучими противниками Делі і гостро його поборюють. Прибувши до Чикаґо і відбувши конференцію з посадником Делі, сен. МекҐоверн не виявив бажання зустрічатися з провідниками цих фракцій. Сен. МекҐоверн переконаний, що він разом із демократичним номінатом на віце - президента Шрайвером розгорнуть широку виборчу кампанію на терені стейту Ілліной.

Москва перестерігає проти „нової" інтерпретації договору про обмеження стратегічної зброї

Москва. — Провідний член совєтського Політбюра і партійний ідеолог Міхаїл Суслов, виступаючи під час нарад закордонних комісій двох палат Верховного Совєту СССР — тобто Ради Союзу і Ради Національностей — перестеріг американський Уряд і Конгрес проти будь-яких „нових" інтерпретацій підписаного в травні 1972 року договору про обмеження продукції балістичних ракет. Суслов заявив, що Совєтський Союз, зважаючи на вимоги й інтереси своєї безпеки, буде стежити пильно за намаганнями деяких сил у ЗСА викривити зміст і дух підписаного договору і візьме до уваги у своїй політиці всі спроби американської сторони змінити цонебудь у цьому договорі. Суслов висловив також вимогу безумовного дотримання обома сторонами — і ЗСА і СССР — усіх встановлених у договорі зобов'язань. Пересторога Суслова була викликана пропозицією демократичного сенатора Генрі М. Джексона додати до тимчасового договору про обмеження стратегічної зброї відповідну інтерпретацію, яка б забезпечувала оборонні інтереси ЗСА. Палата Репрезентантів ЗСА уже затвердила, не беручи до уваги пропозиції Джексона, підписаний у Москві договір. Сенат ЗСА продовжуватиме ще дебати над його ратифікуванням.

У Відні помер д-р Іван Турин, відомий філателіст

Щойно тепер наспіла з Відня вістка, що 15-го липня там помер нагло при сніданку на розрив серця відомий український філателіст, св. п. доктор філософії Іван К. Турин. Покійний народився у Відні в сім'ї відомого лікаря д-ра Якова Турина в 1900 році, був учасником Українських Визвольних Змагань в рядах Українських Січових Стрільців й опісля, в роках 1925-1939 редагував і видавав „Українського Філателіста", був учасником багатьох міжнародних з'їздів нафтодобування та видавав з цієї ділянки фаховий журнал.

Заповідають відвідини Владики Величковського на Пластовій Оселі

Пластова Оселя, Іст Четгем, Н. И. — Згідно з одержаним у четвер ранком телефонічним повідомленням від Керівництва Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, на четвер по полудні був передбачений приїзд Владики-ісповідника Василя Величковського на Пластову Оселю і відправлення ним молебня для зібраної там з нагоди Зустрічі пластової молоді і гостей. Прибулого Владику мали привітати, вийшовши йому назустріч, Митрополит УПЦ й УАПЦ Мстислав Скрипник із Стемфордським єпископом УКЦ Й. Шмондюком та представниками Пластових Проводів і Команди ЮМПЗ. Після того було передбачене відправлення Владикою Василем Величковським разом із Владиками Мстиславом і Йосифом молебня від Пласту в намірені українського народу. Перед молебнем мав вітати Владику Василя Величковського Єпископ Иосиф і після молебня була передбачена вітальна промова Митрополита Мстислава. На закінчення було заплянонване коротке прийняття для Владики Василя й опісля його від'їзд о год. 8.20 вечора до Олбані і звідти до Торонта в Канаді.

Представники УККА візьмуть участь в конференції ВАКЛ в Мехіко

Ню Йорк, Н. И. (УККА) — Відома зі своєї протикомуністичної діяльности на континентах світу — Світова Антикомуністична Ліга (Ворлд Анті - Комуніст Ліг — ВАКЛ), членом якої від початку її існування є АБН, — голова якого Я. Стецько є членом Президії ВАКЛ, — відбуде свою Шосту Конференцію в днях 25-27 серпня ц. р. в Мехіко. Дотеперішні конференції відбувалися в азійських країнах і в кількох з них брав участь д-р Л. Добрянський — Президент УККА. В цьогорічній Конвенції, яка відбуватиметься на американському терені, братимуть участь делегані Екзекутиви УККА представники: секретар І. Білинський і д-р В. Душник — редактор англомовних видань УККА. Вони входитимуть в широку делегацію із ЗСА разом з делегатами Американської Ради за Світовий мир — відділ ВАКЛ в Америці, членом якої є Український Конгресовий Комітет Америки. У зв'язку зі Шостою Конференцією ВАКЛ, — там же відбудеться зустріч антикомуністичної молодіжної Ліги в дні 24 серпня 1972 р.

Шевченківська Фундація в Канаді має $442.658

Вінніпеґ. — Цього тижня преса і всі жертводавці Шевченківської Фундації одержали 9-ий Річний Звіт, з якого довідуємось, що в останньому діловому році фундація одержала нових датків на $40,819.39, що збільшило Шевченківський Фонд до висоти $442,658.01. В тому ж році з інвестицій одержано $27,865.44, що дає 7 відсотків зиску від фондів, зібраних на кінець минулого року. В порівнянні з іншими великими фундаціями Канади й ЗСА це є високий дохід. На адміністрацію видано всього $5,979.59, включаючи амортизацію, контролю рахунків, пошту і друк щорічного звіту. За місцевостями і провінціями в цьому звіті поміщено списки соток членів фундації, які зложили більше по $100 й більше. На окремому списку є подані імена 7-ох великих меценатів, з яких кожний зложив на фундацію від $5,000 до $16,055. Подано імена 138 фундаторів, від яких одержано $1,000 або й більше. Між тими фундаторами є 99 осіб, 25 організацій, 10 посмертних записів і 4 пропам'ятні фонди. Не нарушивши ані одного доляра з капіталу зібраних фондів, а лише з чистих доходів, на збереження і розвій української культури в Канаді Шевченківська Фундація виплатила до березня 1972 р. $46,791.88. На рахунок цьогорічних субсидій вже виплачено понад $8,000 і передбачено виплату дальших субсидій до кінця біжучого року на $10,000 або й більше.

Відбудеться Фестиваль Українського Театру

Глен Спей. — У кінці тижня з нагоди свята „Дня Праці", на оселі УРСоюзу „Верховина" відбуватиметься перший у ЗСА „Фестиваль Українського Театру" з ініціятиви Управи Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС. Зголосили участь у Фестивалі: театр „Заграва" із Торонта, Театральний ансамбль Б. Дніпрового зі Детройту ж. Дитячий Театр під мистецьким керівництвом І. Туркевич - Мартинець і Драматична Студія Молоді з Вінніпеґу, Оперовий Ансамбль із Ню Йорку під керівництвом Л. Рейнаровича, Театр у П'ятницю з Філядельфії під керівництвом В. Шашаровського. Відбудеться в днях від 2 до 4 вересня також товариська Зустріч працівників української сцени та всіх споріднених галузів театрального мистецтва.

Курси МУН і Фестиваль Молоді на Оселі Ольжича

Лігайтон, Па. (ПР) — У суботу 26-го серпня ц. р. починаються Вишкільні Курси МУН на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні. Зголошених — уже біля 20 молодих хлопців і дівчат різних генерацій. Заангажовано 7 кваліфікованих викладачів із різноманітною тематикою потрібній молоді, що приготовляється включатися у працю в громадському українському секторі. Усі викладачі — це гості Оселі, поселенці, мешканці поблизьких українських громад Пенсільвенії. Курси МУН ведуться під проводом професора Кінгстонського університету д-ра О. Кравченюка, голови Головної Управи МУН Олега Вак - Бойчука, і духового опікуна о. Богдана Левицького, голови Опікунчої Ради Павлини Різник. У суботу 2-го вересня курсанти влаштовують велику забаву для молоді, на яку запрошено всі довколишні українські молодечі організації й клюби. У неділю 3-го вересня о год. 3-ій по полудні на Оселі Ольжича влаштовується Фестиваль Молоді із багатою мистецькою програмою, переважно силами самої молоді. Запрошено до участи всі довколишні українські громади.

Фестиваль Молоді попередить у неділю о год. 11:30 ранку Служба Божа в каплиці св. Андрея в намірені ідейного залучення нашої молоді на службу Батьківщині. По Богослужбі — панахида за синів і доньок України, що зложили своє молоде життя на вівтарі України. Службу Божу й панахиду відправить парох Оселі й української католицької церкви в Мекадо о. Богдан Ле-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рецидив запаморочення

Надрукований на іншому місці в цьому числі „Свободи" у перекладі з англійської мови лист провідного польського діяча д-ра Ю. Шиговського репрезентанта польського Уряду в екзилі, як він підписується, може бути ще одним доказом деяких ненавчених ні в чому важким досвідом історії польських еміграційних кіл.

У своєму листі під назвою „Борг Росії для Польщі" д-р Шиговський вимагає повернення Польщі забраних Совєтським Союзом східніх „польських територій" ,тобто українських, литовських і білоруських земель, що належали колись до Польщі, як ціни за Катинську масакру. Іншими словами провідний діяч польського еміграційного Уряду домагається, щоб за здійснений Москвою страхітливий злочин у Катинському лісі платили . . . українці, білоруси й литовці, тобто поневолені тією ж Москвою народи, своїми землями і своєю ж неволею. До більшого абсурду не договорився, здається, ще ніхто із державних, навіть еміграційних діячів у новій історії світу. Д-р Шиговський кінчає до того ж свого листа заявою, що тільки „на такій базі", тобто шляхом поновного уярмлення великих частин українського, литовського і білоруського народів, „можуть бути відновлені нормальні польські взаємини із совєтською Росією", значить, із справжніми спричинниками катинського злочину.

На такого справді таки абсурдного листа із ще абсурднішими вимогами дав спокійну відповідь у цій же „Чикаґо Трібюн" д-р Павло Турула із Чикаго, що його лист передрукований разом із листом д-ра Шиґовського, підкреслюючи слушно, що здійснення польського домагання було б ще однією історичною несправедливістю, і запитуючи, з якого приводу і яким чином мали б українці й інші народи платити за вчинене совєтською Москвою народовбивство у Катині.

Якщо польським авторам подібних листів ще й сьогодні верзуться такого роду „домагання", то треба думати, що нічого вони не навчилися із свого ж власного історичного досвіду і що й далі вони хочуть бути поневолювачами інших народів. Такими аспіраціями й забаганками поляки не викличуть до себе прихильности ні у своїх сусідів, ані в чужоземному світі.

Втікачі з „раю"

Ніхто ще не повернувся ні з раю, ні з пекла на тому світі. Але із штучно створеного Москвою і Пекіном комуністичного „раю" є досить втікачів, які складають вірогідні свідчення.

Найбільше втікають із захоплюваних комуністичним Північним В'єтнамом зон у Південному В'єтамі. Очевидці розповідають, що комуністичні агресори, захопивши село, розстрілювали без суду не тільки місцеву міліцію, старосту та інших, а й багатьох цілком безневинних людей, підозріваючи, що вони можуть не погоджуватися з комунізмом. Там, де північні в'єтнамці були змушені втікати, вони підпалювали села, безладно стріляли на безневинних жителів. Західні кореспонденти повідомляють, що цього літа до вільного Гонґ-Конґу масово втікають китайці з комуністичного Китаю. За останні 10 років тепер є найбільше втікачів. Тільки в липні 1972 р. їх було понад 1 000 осіб. Втікаючи, вони ризикують життям, бо можуть попасти під кулі або натрапити на мінні поля. Також ризикують життям і німці із Східньої Німеччини та східньої частини Берліну. Втікають із ЧССР і Югославії, з Польщі, з Румунії, звідки в більшості випадків їдуть як туристи, а потім залишаються жити в ЗСА, Канаді й інших країнах. Є й найновіші втікачі з України — кілька матросів, спільно з литовцями, втекли із совєтського корабля у Греції.

Чому втікають? Українські й литовські матроси заявили, що вони не погоджуються з політикою російщення їхніх країн Москвою, взагалі з комунізмом. Китайські втікачі кажуть, що вони хочуть „краще жити" — вони настільки стероризовані в червоному Китаї, що бояться говорити на політичні теми. Східні німці відверто кажуть, що вони „вибирають свободу". Те саме з людьми з інших сателітних країн у Европі.

Втікачі з комуністичного „раю" — це найкраще свідчення проти імперських рабовласників, це незаперечні, живі докази банкрутства комунізму.

Леонід Полтава

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Вперше за час існування Світового Конгресу Вільних Українців Рада для справ Культури при СКВУ проголосила третій тиждень вересня у всіх країнах українських поселень у вільному світі Тижнем Української Культури. Винищуючи українських культуротворців і українську культуру в Україні, Москва висилає до Америки й інших країн „потьомкінські села" в образі Ансамблю Танцюристів П. Вірського (ніхто не заперечує краси й мистецького рівня того Ансамблю) та інших „н а ц м е н і в с ь к и х" груп. 17.000 естонців підписали листа до західніх комуністичних партій, щоб вони рятували рештки естонської культури й мови, взагалі рештки того народу від московсько-русифікаційної погибелі. Однак, не буде нічого дивного, як незабаром почуємо, що з Естонської ССР приїздить за кордон чудовий Ансамбль, бо це в пляні Москви: тут показувати, там — нищити.

У такій критичній ситуації проведення у країнах вільного світу Тижня Української Культури матиме своє велике значення, і то в двох плянах: попервше — для самої української громади поза Україною, щоб вона, і особливо молоде покоління, не відходила сама від себе; подруге — донесені через різні канали, зокрема західніми радіовисил ь н я м и, вістки про Тиждень Української Культури у західньому світі, про виступи не тільки старших, а й талановитої української молоді — додадуть українському народові нових сил, пожвавлять енергію тих, які стараються в прокрустовому ліжку московської імперії не лише зберігати, а й удосконалювати окремі елементи української культури як це бачили в деяких танках з г а д уваного Ансамблю П. Вірського; захотять, сказати б, підземних українських культуротворців в окупованій Україні до дальшої творчої праці. За словами автора переданої на Захід збірки „Земля", Василя Невідомого (надрукована цього літа в журналі „Визвольний Шлях" у Лондоні), в СССР „сотня народів живе у тюрмі". Кожна культурна важлива подія за кордоном особливо важлива як для нашого українського народу ,так і інших народів-в'язнів. Це — соняшні промені серед похмурих мурів, де „навіть молитися ворог не дасть".

Заклик Ради для справ Культури СКВУ, яку очолює проф. д-р Микола Степаненко і до якої входять відомі діячі культури з різних країн Заходу, повинен би знайти якнайширший відгомін всюди, де є навіть невелика група українців. У днях від 17 до 24 вересня 1972 р. мають відбутися в Америці, Канаді і т. д., аж до Австралії, вечори-концерти, доповіді, образотворчі виставки, літературні вечори з виставками книжки, театральні вистави, концерти молоді, панелі-дискусії тощо. Тут довільна тематика й довільні форми, хоч побажано було б включити в це велике свято вільної української національної культури якнайбільше елементів для в і д з начування таких річниць, як 250-річчя народження філософа Григорія Сковороди, 90-річчя з часу народження великого мистця Михайла Бойчука, 50-річчя з часу смерти замовчуваного в Україні композитора Кирила Стеценка, 30-річчя з часу смерти зліквідованого Москвою творця „Березоля", режисера - новатора Леся Курбаса, 100-річчя з часу народження письменника-романіста Богдана Лепкого, 30-річчя з часу розстрілу ґестапівцями в Києві Олени Теліги, Івана Ірлявського-Рожка та інших діячів української культури Це, звичайно, лише побажання, бо кожна громада може по-своєму включитися у проведення Тижня Української Культури, щоб він був не шабльоновий, а різноманітний, багатий. З'їзд Українських Ж у р налістів що відбудеться саме в тому тижні на Союзівці, буде також одним із виявів запляннованого Тижня Української Культури.

„Хроніка поточних подій" ч. 20 з того боку повідомила що українського поета-модерніста Василя Стуса, автора відомої за кордоном збірки „Зимові дерева", московсько-большевицькі карателі кинули до психіятричної лікарні-тюрми в Києві, а поета Анатолія Лупиноса — до такої ж лікарні в Дніпропетровську. Два приклади — тільки краплина в морі горя, що затоплює Україну А затоплювати там уже й немає багато чого — рідну мову українського народу його культуру, його вікові традиції, адже все інше контролює окупант. Тому справа відповідного й гідного проведення Тижня Української Культури у вільному світі в вересні ц. р., з широким відгомоном у поточній пресі, є справою не тільки культуротворців, а й кожної громади в кожній країні українського поселення, справою спільної відповідальности — перед народом і перед собою, як і справою активности та авторитету вибраного нами СКВУ.

КУДИ ВЕЗУТЬ ҐРАНІТ

Український ґраніт різного кольору вивозять із України для так зв. мостів дружби: „Щодня в усі-усюди країни йде клесівський ґраніт, любовно тесаний умілими руками. „Куди лежить його шлях?" — запитує „Радянська Україна" з 15-го серпня й відповідає сама собі: „Мости з бетону і сталі ляжуть через легендарний Амур і сиву Деуґаву, з'єднають береги Синеги в Архангельську і Оки в Рязані. Їх кам'яні парапети — з поліського ґраніту. Клесівсь - кий камінь прикрасить та - кож Новосибірський річковий вокзал. Це наші мости, мости дружби..."

Д-р Іван Головінський

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗЛОВЖИВАННЯ НАРКОТИКАМИ

(1)

Незабаром почнеться шкільний рік і багато нашої молоді перший раз увійде в мури коледжів та університетів. Там вони зустрінуться із шкідливими впливами крайньо-ліберальної студентської молоді, яка проповідує повну свободу уживання наркотиків.

Зловживання наркотиками прибрало в ЗСА розмірів епідемії і тому було б доцільно нам із цим явищем запізнатися. На небезпеку зловживання наркотиками наражена в першу чергу молодь, особливо та, що живе у великих містах.

Про те, як поширилося зловживання наркотиками по великих містах, свідчать дані, опубліковані урядом здоров'я. Ці дані вказують, що на всіх 120 тисяч наркоманів (тут зачислені ті, що вживають героїну та ЛСД) 60 тисяч живе в Нюйоркському стейті, а 30 тисяч у самому Ню Йорку.

Рамірез (1967) у своїй праці навів до відома дані, з яких виходить, що наркомани, щоб здобути гроші на закуп наркотиків, вдаються до злочинної діяльности, яка в одному тільки Ню Йорку спричинює річної шкоди на кругло 500 мільйонів долярів.

З психологічної точки зору наркотики можна поділити на три групи: ті, які збуджують центральну нервову систему, ті, які присипляють або притуплюють свідомість, і ті, які викликають різного рода галюцинації.

Найбільш поширеним засобом стимуляції серед молоді є нюхання „клею" (glue sniffing) та куріння маріхуани. Нюхання „клею" поширене серед підлітків звичайно в убогих дільницях, бо „клей" коштує дешевше, ніж алькоголь. Нюхання „клею" витворює такі самі об'яви і наслідки, як уживання алькоголю. Хоча нюхання „клею" не уважається за наркоманію, навик нюхати його може довести до експериментування і н ш и м и препаратами.

Куріння маріхуани, крім шкідливих наслідків для здоров'я, спричиняє також шкідливі психологічні наслідки. Ті, що курять маріхуану, мають труднощі з прийманням рішень, які вимагають ясного д у м а н н я. Крім того вони легко підпадають під впливи інших людей. Куріння маріхуани особливо поширене серед високошкільної молоді, бо маріхуана так, як і інші крайні форми молодечого себевияву (наприклад, довге волосся), стала для молоді символом бунту.

Щоб збуджувати різного роду почування, молодь заживає так звані амфітаміни. Вони відомі під різними назвами: бензедрин, децедрин, метадин і т. д. Поведінка тих осіб, що заживають амфітаміни, характеризується тим, що вони стають надмірно дразливцями, непосидющими та говірливими.

Відмінну від амфітамінів реакцію викликають седативи, знані також, як барбітуати. Їх питоменністю є те, що вони притуплюють або заспокоюють ц е н т р а л ь н у нервову систему. Ті, що заживають барбітуати, часто перебувають у летаргічному стані, виглядають як заспані, а їх мова є неясною і отяжілою. Заживання наркотиків (навіть початково слабих) може довести молоду людину до заживання галюцинаційних препаратів, наприклад, ЛСД. Такі наркомани — це звичайно нервово забурені особи, які шукають в наркотиках своєрідних містичних переживань. Уживання ЛСД особливо поширене серед крайніх анархічних елементів — членів С-ДС, іппі, гіппі і т. д.

Хемічні складники ЛСД викликують рівночасно два протилежні почування, наприклад, смутку і радости, відпруження і напруги. Особам, що п е р е бувають під впливом ЛСД, часто здається, що вони відчувають музику у вигляді барв, барви, як почуття смаку.

Наркоманія це проблема, для зрозуміння і поборення якої треба співпраці різних галузей науки та суспільно-виховних організацій і товариств. Одначе, коли такі науки як біологія чи неврологія з а с т ановляються над питанням, які є прояви наркоманії та її наслідки для здоров'я, коли медицина в першу чергу зацікавлена питанням, як лікувати наркоманів, то психологія старається знайти відповідь на питання, чому людина має нахил стати наркоманом, і як цьому запобігти.

Сучасна психологія, репрезентована такими світової слави науковцями як Скіннер, Льоренц, Еріксон, Запорожець та інші, у своїх намаганнях зрозуміти мотиви дії людини к о р и стується здобутками багатьох наук, в першу чергу біології, фізіології та неврології. Деякі психологи інтерпретують ці науки з точки зору епістимології.

В загальному прийнято, що людською дією керують два роди мотивів, так звані біологічні і психологічні. Біологічні мотиви є виявом основних життьових гонів і, як такі, є успадковані. Психологічні мотиви набувається головно в дитинстві.

Психологічні мотиви людина набуває у висліді таких процесів, як підсвідоме наслідування у ранньому дитинстві, внаслідок виховання чи вишколу. Можна сміливо твердити, що людина не приходить на світ із нахилом стати наркоманом, але може ним стати внаслідок скомплікованих обставин чи впливів. Ці обставини чи впливи діють у взаємовідношенні з органічними чинниками, в першу чергу із центральною нервовою системою.

Коли розглядати прояви зловживання наркотика м и окремо з точки зору органічних чи психологічних аспектів, то не матимемо повного образу проблеми. Суть у тому, що людина, як істота, в розумінні онтогенетичних і філогенетичних процесів, є усіобленням о р г а нічних, психологічних та суспільно-історичних чиників.

Щоб зрозуміти скомпліковані психологічні м о т иви, слід зрозуміти співдію організму із різнорідними впливами оточення. Цю проблему допомагають нам зрозуміти в своїх працях такі світової слави науковці як Лурів, Добжанський, Запорожець та ін.

(Закінчення буде)

В. Щандор

ЗАКАРПАТЦІ МАЮТЬ СЛОВО

До великого числа здвигів і з'їздів, що постійно відбуваються на терені Америки, долучаються і карпатські українці своїм з'їздом в днях 22-24 вересня ц. р. на „Верховині" — Оселі УРСоюзу в Ґлен Спей. Господарем з'їзду буде Карпатський Союз.

Світлі дні федеративної державности Карпатської України та зв'язаний з нею розголос української державної справи в світі ще й сьогодні живуть у пам'яті. Значення цієї доби полягає не тільки в тому, що її можна вважати завершенням національного розвитку краю, але головно в тому, що в політичному світі зв'язувано з нею українську соборно-державну визвольну проблему.

Вороги української державности зв'язують цю світлу добу з походом німецьких військ до Центральної Европи і політичною концепцією Гітлера. У нас немає наміру заперечувати виступи ведучої німецької преси в цім напрямі, що вкінці довело до німецько-совєтського договору, хочемо, однак, підкреслити, що була то в не меншій мірі власне преса західнього світу, яка наголошувала ролю України в назріваючому конфлікті в Центрально-Східній Европі. У зв'язку з цим карпато-українська федеративна держава мала своє значення.

Після другої світової війни Карпатська Україна була приєднана, на основі договору Чехо-Словаччини із Совєтським Союзом, до Української ССР. Ця особливого політичного значення подія не була досі з нашого боку належно розглянена. Як заповіджено в програмі з'їзду, на ньому будуть представлені компетентними особами важливіші політичні події з доби федеративної державности, як також сучасний правно - політичний с т а н краю.

Уважаємо, що з'їзд дасть потрібну нагоду й можливість для узгіднення спільного становища щодо основних проблем краю, претензій сусідів та соборно-державних інтересів незалежної України. Потреба такої аналізи наведених проблем та нашої протидії випливає з вимог сучасного стану та ворожих акцій сусідів.

Сподіваємося, що наші земляки причиняться своєю активною участю до того, щоб у з'їзді правильно розв'язати наведені складні проблеми, а зокрема й до повного успіху з'їзду.

ПОЛЬСЬКИЙ ЛИСТ І ВІДПОВІДЬ УКРАЇНЦЯ

У великому американському щоденнику „Чикаго Трібюн", в числі з 27 липня ц. р. був надрукований у рубриці „Голос народу" лист такого змісту:

Борг Росії для Польщі

Івенстон. — Щира подяка за Вашу знамениту редакційну статтю в числі з 10 липня п. н. „Ліс, що не хоче померти".

Проте, виникає питання, чи совєтського визнання вини за Катинь вистачатиме для уярмленої, зневаженої, зубоженої і зруйнованої польської нації?

Ні. Ми вимагаємо повернення — реституції польських територій, забраних Совєтською Росією; відповідної компенсації за всіх вимордуваних і покалічених поляків, як також повернення або компенсації за всі матеріяльні і культурні добра, вивезені росіянами. Реституція повинна відбутися під наглядом міжнародної влади. Катинський ліс повинен стати міжнародною енклявою під юрисдикцією Организації Об'єднаних Націй.

Тільки на такій базі можуть бути відновлені нормальні польські взаємини із Совєтською Росією.

Д-р Юліюш Шиґовський,
репрезентант польського Уряду в екзилі.

У відповідь на цього листа появився в названім щоденнику в числі з 12 серпня ц. р. і в цій же рубриці лист українського діяча із Чикаґо, д-ра Павла Турули такого змісту:

Ще одна несправедливість

Чикаґо. — Під заголовком „Борг Росії для Польщі" в рубриці „Голос народу" (27 липня) д-р Юліюш Шиґовський домагається „реституції польських територій, забраних Совєтською Росією", як ціни, що мала б бути заплачена за масакру польських офіцерів у Катині.

Якщо б таке здійснено, то що мало б статися з 8 мільйонами українців, литовців і білорусів, які живуть на цих т. зв. „польських територіях" і які протестували б проти польської окупації так само, як вони протестують проти сьогоднішньої російської окупації?

На цих територіях немає більше, як 50 000 поляків, менше як один відсоток населення Польщі. Яким чином мали б українці і литовці платити за російські борги?

Ні, докторе Шиґовський, „катинської масакри" не можна сплачувати іншою несправедливістю.

Павло Турула

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

ЖИДИ НА ПРОДАЖ

Брежнєв вигукує на ярмарку:

Гей, хто хоче жида мати, —
Всі сюди! У нас вони!
Ми їх хочем продавати
Дешево, за півціни...
А жиди у нас не прості
(Прості в нас перевелись):
Кров блакитна, білі кості,
Зуби — перли... Навались!
Ціни в нас комуністичні:
Продавці — по тисяч п'ять,
Лікарі — по десять тисяч,
Бо лікують все на „ять".
Як же це професор буде,
Двадцять п'ять плати, давай!
Дорогенько? Таж це люди —
Самий цимес, добрі вкрай!
Це вам не якісь там ланці,
Не колгоспні мужики,
Не раби в нас і засланці,
А комун будівники...
Гей, хто хоче жида мати, —
Всі сюди! У нас вони!

До Підгорного й Косиґіна неголосно:

З ними клопіт, тарапати, —
Хай ідуть за півціни...

Підгорний і Косиґін разом:

Хай ідуть за півціни!

ГЕДЗЬ

Проф. д-р Василь Лев

НА МАРҐІНЕСІ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УВУ

(З приводу симпозіюму УВУ в жовтні 1971 р.)

(1)

Золотий ювілей існування Українського Вільного Університету триває ще тепер, хоч основні святкування його відбулися в 1971 році. Ця велика й важлива подія сповнила своїм відгомоном усі країни вільного світу, головно на американському ґрунті.

В цій статті про симпозіюм (наукову конференцію), влаштований алюмнами УВУ при співучасті професорів Делеґатури УВУ в ЗСА й Канаді, заторкую тільки проблеми мовного й літературного відділів. З великим признанням треба відмітити добре й зорганізоване влаштування конференції під проводом комітету в складі: д-р Петро Гой — голова, д-р Михайло Боровик — заступник голови, д-р Василь Лучків — секретар, д-р Михайло Сосновський — делеґат СКВУ, д-р Богдан Футей — член комітету. Цілість конференції поділена була на секції: мовознавства, літератури, історії та географії, економії, політичних наук і права, інженерії, психології та педагогіки, соціології, медицини, бібліографії, музикології.

В неділю 24 жовтня після полудня відбулися три пленарні сесії з тематикою: 1. Україна сьогодні, 2. українська Церква, 3. українська наука в вільному світі і завдання Українського Вільного Університету.

Розміщення й уклад сесій у кімнатах на трьох поверхах Українського Інституту Америки дали змогу відбути всі доповіді з запитами й дискусіями, що їх зголошено біля 60. Та, на жаль, не відбулися всі доповіді, деякі через відсутність доповідачів, спричинену родинними обставинами чи іншими причинами, хоч теми доповідей були зголошені, що було занотовано в часописах. Через те треба було робити зміни в черговості доповідей.

Як вище згадано, я міг бути тільки на деяких секціях близьких моїм науковим зацікавленням. Доповіді у відділі мовознавства виголосили доповідачі, доктори УВУ, тепер викладачі або професори однієї із трьох ранг американських високих шкіл, особи переважно середнього віку. Із відповідним, високим досвідом праці у своїх „варстатах праці" та на наукових конференціях, приготовили свої доповіді солідно, тримаючися точно тематики і вкладаючися в призначений на доповідь та на запити й дискусію час. Виклад ясний, умотивований, що з'ясовував вибрану проблему чітко й логічно з відповідним висновком. До речі, згідно з пляном конференції майже всі доповіді в усіх секціях відносилися до найновіших проблем кожної ділянки українознавства. Переходжу до окремого обговорення кожної вислуханої доповіді.

Проф. Пантелеймон Ковалів, проф.-сеньйор УВУ в доповіді на тему „Словосполучення як категорія синтакси" (частини з більшої праці) з прикметною йому ерудицією представив проблему подвійного способу формування речень, що звичайно з короткої фрази, простої змістом, розвивається в словосполучення, кількох і більше слів, ведуть до чіткого вислову думки й глибокого розуміння людського думання. Запити слухачів і відповіді доповідача вияснили ще деякі деталі поставленої прелеґентом проблеми.

В доповіді „Морфологічні зумовлення чергувань голосних е - і, о - і в іменниках сучасної української літературної мови" д-р Богдан Чопик з'ясував ролю чергувань названих звуків у досліджених іменників у новіших словниках сучасної української мови (в відмінності до становища в сучасних граматиках української мови). Він ствердив, що чергування названих голосних в іменниках української мови зумовлені не так фонологічно закритим складом, як морфологічною категорією іменника. Хоч такі чергування відбуваються в закритому складі, вони появляються в обмежених групах іменників. Розданими слухачам на двох картках прикладами, представленими статистично, доповідач постарався доказати своє твердження, виказуючи числами групи іменників, де відбуваються такі чергування, а де їх немає. Праця д-ра Чопика вносить нові проблеми в історії української мови.

Д-р Богдан Сацюк у доповіді „Фонетичні та фонологічні підстави транскрипції чужих назов в українській мові" ствердив, як і деякі інші мовознавці, хаос у законах передавання чужих назов в українській літературній мові, зазначаючи, що в підсовєтській Україні основи передавання (транскрибування) чужих назов українськими буквами підпорядковані загальній русифікаційній політиці. У нас на еміґрації в вільному світі панує хаос, спричинений в великій мірі браком наукових норм для транскрипції чужих назов. Доповідач виказав ці явища: а) прикладами з совєтських та еміґраційних публікацій і радіомовлень, б) на залученій картці подав прикладами критерії транскрипції чужих назов, головно з англійської та еспанської мов, базуючи їх на фонетичних і фонологічних особливостях української мови, а також і названих двох чужих мов. — Оживлена дискусія над доповіддю в результаті видвигнула потребу скликання спеціяльної конференції для обговорення принципів транслітерації та усталення норм для неї.

Д-р Степан Чорній у довшій доповіді „Українська мова в Україні після другої світової війни" чітко з'ясував стан русифікації української мови під большевиками. Це виразна московсько-імперська політика, що змагає до злиття двох націй, російщення національних мов, передусім української, штучне накидування московського правопису українській мові, усунення літери ґ, намагання протиснути в українську мову русицизми, головно в ділянці чужих слів, наукової термінології тощо. І ця доповідь викликала жваву дискусію.

В двох чергових доповідях розглянено затрату чистоти української розговірної мови в Америці. Це:

Доповідь д-р Анни Бойцунової „Американізація українських прізвищ в ЗСА". На зібраному матеріялі кількох тисяч українських прізвищ у ЗСА доповідачка накреслила способи американізації українських прізвищ такими способами: транслітераційні упрощення, суфіксальні зміни, подвоєння приголосних, скорочення прізвищ, а то й перекладення, напр.: Вовк — Wolf, приподібнення до американської вимови. В дискусії винесено постанову, чи й пропозицію боротися з такими впливами для збереження української ідентичности.

(Закінчення буде)

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

щоб зберегти статус кво, не зважаючи на постанову Найвищого Суду, що „кожен член має мати один голос". Консерватистам йшлося про те, щоб не допустити до переваги на наступній конвенції делегатів з північних і східніх стейтів, де переважають „ліберальні" тенденції. Очевидно і в одних і других було питання номінації кандидата на чергового президента ЗСА після закінчення каденції Р. Ніксона.

Етнічні групи на конвенції

Порівняно з Демократичною конвенцією, етнічні групи на Республіканській конвенції набагато видніші. Всі вони діють в системі т. зв. Спадщинної Ради при Крайовому Комітеті Республіканської Партії, при чому голова самої Ради є автоматично членом Крайового Комітету. Цим групам відведено один з готелів, крім того в головній республіканській квартирі у Фонтейнблю готелі Спадщинна Рада має своє окреме бюро.

20 серпня Екзекутива цієї Ради мала своє пленарне ділове засідання, на якому були подані звідомлення з діяльности Ради, намічені дальші пляни діяльности, а зокрема устійнено плян акції у цьогорічній виборчій кампанії. Назовні участь етнічних груп у перевиборах през. Ніксона виявляється у спеціяльних відзнаках, на яких є написи, які кажуть „Греки за Ніксоном", „Поляки за Ніксоном", „Українці за Ніксоном" і т. д. Ці відзнаки досить поширені і вони вказують на досить численну репрезентацію етнічних груп на конвенції.

В понеділок 21 серпня в готелі Довал відкрито виставки окремих етнічних груп з показом національних одягів, видань тощо. Для цієї цілі був зорганізований т. зв. „День гостинности", в часі якого відвідувачі могли попробувати польську зубрівку, кубинський рум, литовську „запіканку", чи навіть звичайну горілку.

Свою виставку мала також українська група. Організацією цієї виставки зайнявся місцевий відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Теліги під головуванням п-і Лусилії Візняк. Участь в підготовці приймали члени управи відділу п-і Ірина Ракуш, Соня Микитка та Соня Серна, а з-поза Маямі п-і Марія Душник з Ню Йорку та п-і Мирослава Футей з Клівленду.

Офіційне відкриття відбулося при участі членів екзекутиви Спадщинної Ради, а саме відкриття перевів посадник Клівленду Ралф Дж. Перк, який є почесним членом Спадщинної Ради. Виставка була відкрита упродовж цілої конвенції. Вечером 21 серпня в Іден Рок готелі відбулася імпреза під кличем „Привіт для американської спадщини", на якій були присутні достойники Республіканської партії і члени етнічних груп. В часі імпрези, яку відкрив молитвою архиєпископ Української Православної Церкви в Америці Владика Марко, промовляли Джон А. Волпе, секретар транспортації федерального уряду і почесний голова Спадщинної Ради, Кларк МекҐреґор, голова Комітету для перевибору президента Ніксона, та конгресмен Едвард Дервінскі. Імпреза була переплітана мистецькими виступами і продовжалася до год. 3 ранку.

Спадщинна Рада інформує про свою діяльність американський загал з допомогою пресових бюлетенів. З українських американських діячів на конвенції є Мирон Леськів з Ню Джерзі, Іван Шморгун з Мериленду (обидва мають статус заступників делеґатів), адв. Іван Робертс, який репрезентує УККА, пані Марія Душник, Тарас Шмаґала та Степан Скубик — члени Екзекутиви Спадщинної Ради, д-р Богдан Футей з Клівленду, Лев Соснович, голова Українсько-американського Республіканського Клюбу з північної частини стейту Ню Йорк. З молодих активістів-республіканців є Зенон Осташ, який студіює в Маямі і є членом ТУСМ. Українську Православну Церкву в Америці репрезентує архиєпископ Марко та о. М. Горошко, місцевий парох.

М. Сосновський

Президент заклинає створити нову понадпартійну більшість народу

(Закінчення з 1-ої стор.)

вальники у Вашингтоні вирішували б долю людей. Нашою політикою є, щоб люди самі вирішували свою долю". „Пропозиція, щоб кожній людині в Америці дати 1,000 долярів — є образою для американських виборців... Їх демократична плятформа обіцює всім усе, але це означало б збільшення бюджету на 144 більйони долярів, що їх мусіли б заплатити податники і так переобтяжені вже податками." Президент від себе заповів таку реформу податкової системи, яка зменшила б, а не збільшила податки для середньо-заможних, окремо для власників однородинних домів.

У дальшому Президент торкнувся справи емеритів і тих, що живуть на кошт державної суспільної опіки („велфер"). Він висловився проти того, щоб люди на „велфері" заробляли більше, як ті, які працюють для себе і своїх родин. З внутрішніх справ Президент торкнувся окремо судівництва і нових суддів, включно з Найвищим Судом. З закордонних справ — на першому місці заторкнув справу В'єтнаму. Ствердив, що за минулих чотири роки зробив великий поступ для осягнення тамошнього замирення, з відкликанням поверх пів мільйона американського війська та зменшення на 98 відсотків американських жертв. Він обіцяв далі намагатися знайти замирення шляхом переговорів, але знову відмовився „благати ворога" і прийняти його вимогу — встановити з американською допомогою комуністичну владу для 17 мільйонів душ у Південному В'єтнамі. Признав, що може „це була б добра політика", коли б він був чотири роки тому відкликав усе військо з В'єтнаму, допустив там комуністів до влади і скинув всю вину на попередній режим. Але це була б катастрофа для американського престижу у світі, загирення довір'я народів світу у вартість союзу з Америкою і заохота для ворогів до нових агресій. Вшановуючи вояків, які боролися в рядах американських збройних си, Президент висловився проти нагороджування амнестією тих кількасот юнаків, які воліли втікати з Америки за кордон, як піти до війська. У ділянці оборони — Президент натаврував замір демократичних провідників перевести таку редукцію оборони бюджету, яка поставила б Америку у позицію слабости, з якої не можна би вести ніяких успішних переговорів з противною стороною про мир „Тому відкиньмо політику тих, які скиглять і плачуть з приводу наших трудноців і всього. Не вирікаймося нашої величности".

СПІРО ЕҐНЮ ЗАЯВЛЯЄ ЛОЯЛЬНІСТЬ НІКСОНОВІ

Після Ричарда Ніксона коротко промовив номінований конвенцією на перевибір віце-президент Спіро Еґню. Він ствердив, що у своїй минулій каденції був і в майбутній каденції буде тільки „людиною Президента". Він підкреслив, що віце-президент не є самостійною і якоюсь суперницькою одиницею в Уряді, а тільки членом Уряду, що його очолює Президент, супроти якого треба бути льояльним і якому треба допомагати. Спіро Еґню обіцяв, що буде всіма силами старатися допомогти до виборчої перемоги Ричарда НСіксона і Республіканської партії.

Нове приміщення „Рідної Школи" у Філядельфії

Із новим шкільним роком, від вересня ц. р. Школа Українознавства, що її веде Т-во Опіки над Молоддю „Рідна Школа" у Філядельфії, примущуватиме у новому будинку публічної середньої школи „Ольні Гайскул" при Вайомінґ Евню і вулиці „Б" Цей будинок випосажений у найновіше шкільне устаткування, його приділила у гарній дільниці міста для нашої школи, Шкільна Рада міста Філядельфії, враховуючи дотеперішню працю. Ця школа має вже за собою довгі роки праці; вона випустила вісім річників абсольвентів, з яких деякі продовжують свої студії українознавства в університетах, а декілька абсольвентів стали вчителями нашої школи. Наука у цій школі триває дванадцять років і після того абітурієнти складають матуральний іспит. Від початків школа „Рідної Школи" у Філядельфії приміщується у будинку публічних шкіл, бо відповідне шкільне приміщення з усім устаткуванням допомагає втримати навчання на потрібному рівні та й впроваджує учнів у нормальну шкільну атмосферу, що має немалий вплив на навчання. Нове приміщення у середній школі „Ольні Гайскул" — новий модерний будинок з новим устаткуванням ще більше удогіднить навчання. Початок шкільного року у Школі Українознавства „Рідної Школи" у Філядельфії заповіджений на суботу, 16 вересня у новому будинку при Вайомінґ Евню і вулиці „Б". Шкільний рік розпочнеться Богослужбами в наших парафіяльних церквах, на тиждень раніше, а саме, в суботу 9 вересня, о год. 9-ій рано — для дітей католицького обряду і в церкві Царя Христа при вулиці Коюґа і для дітей православного обряду в церкві св. Володимира при вул. П'ятій. Того самого дня відбуватимуться вписи нових учнів у приміщенні парафіяльного дому церкви Царя Христа при вулиці Коюґа. У цьому році запляновано дві спеціяльні кляси англомовних дітей для вивчення української мови у слові й письмі, з допомогою звукозаписних приладів, із викладом української історії і культури в англійській мові.

О. Т.

У червні знову подорожчали харчі й інші товари

Вашингтон. — У місяці червні знову подорожчали харчі та інші важливі товари широкого вжитку на 0.4 відсотка — найвище за останні 5 місяців, про що повідомив Департамент праці в своєму місячному звіті. Підвищення цін на товари у Ню Йорку звичайно було трохи вище, чим загально у всій країні, але у червні подорожчання коштів прожитку в Ню Йорку відповідало рівневі у всій країні. Якщо брати окремо ціни на м'ясо й курей, то вони за липень піднеслись аж на 2.8% й були на 10.1% вищі, чим у липні минулого року. Але Едґар Фідлер, асистент- секретар скарбу для справ економіки, повідомив, що в середині липня ціни на телят впали аж на 13%, і що відтепер треба сподіватися постійного зменшення цін на м'ясо. Він також повідомив, що після всіх підрахувань і податків нині робітник заробляє в загальному на 4.3% більше, чим у минулому році. Загальний середній заробіток підвищився на 6.7%, а ціни на товари підвищились тільки на 3 відсотки. Очевидно, це стосується тих, хто дістав реально більшу підвишку платні за останній час. Значно менше у цьому році почали заробляти робітники в будівельній індустрії.

В Уґанді зможуть залишитися азійці — громадяни тієї країни

Кампала, Уґанда. — Згідно з новою заявою президента Уґанди ген. Іді Аміна, особи азійського походження, які мають уґандські пашпорти, тобто, які є громадянами Уґанди, не підлягатимуть постановам урядового декрету про виселення і зможуть залишитися на своїх місцях. Кількість таких азійців обраховують на 25.000 і це зменшить загальну кількість призначених для виселення з Уґанди азійців до яких 30 тисяч. Усі ті азійці є індійського або пакістанського походження і всі вони належать до найбільш заможньої верстви в цій країні. Бритійський високий комісар в Уґанді Ричард Слейтер заявив, що в найближчих тижнях виїде літаками з Уґанди до Великої Британії яких 15.00 азійців із британськими пашпортами. Їх поселять у Лондоні або в інших околицях Англії. Все це здебільшого лікарі, адвокати, власники крамниць й індустрійних підприємств. Виїзд решти призначених до виселення покищо не вирішений. Представник комісії Об'єднаних Націй для справ втікачів заявив, що всі виселені з Уґанди азійці мали б бути трактовані, як бездержавні, і тому будуть могти користати з допомоги ОН. В політичних колах оцінюють, що поселені в Уґанді азійці, вихідці здебільшого із Бритійської Індії, контролюють до яких 90 відсотків торгівлі Уґанди. Виселені, не зможуть нічого забрати із собою, бо усе їхнє майно переходить на власність держави. Президент Уґанди заявив, що азійці скорумпували економіку Уґанди і саботували всі її господарські почини.

Вбивство 16 в'язнів викликало нову хвилю неспокоїв у Арґентині

Буенос Айрес. — За 700 миль на південний захід від Буенос Айресу, у в'язниці на військово-морській базі Трелев під час бунту в'язнів було вбито 16 осіб, між ними кількох членів партії колишнього диктатора Арґентини Хуана Перона. Цей випадок викликав нові неспокої та збільшив напруження між двома найбільшими в країні політичними силами — військовим урядом президента Алехандро Лянуссе і партією пероністів чи партією Справедливости. Її головна рада обвинуватила військовий уряд „у ще одному порушенні людських прав". Рада відіслала провідника пероністської молоді Хуліана Лікастро до військово - морської бази, де стався заколот в'язнів і мало місце вбивство. Лікастро мав би перевірити становище на місці, але його заарештували чотири вояки. Поліція тим часом заарештувала кілька сотень молоді під час протестаційних маршів, а професійні спілки в Кордобі звернулися з закликом до робітництва провести двогодинний страйк на знак протесту вбивства в'язнів. Всі ці події можуть перешкодити виборам, що їх проголосив на місяць березень наступного року військовий уряд Арґентини, бажаючи відновити демократичну систему у країні. Ще й перед вбивством в'язнів, яких обвинувачується в заколоті у тюрмі, між партією пероністів і іншими політичними силами не було згоди, пероністи обвинувачували військовий уряд президента Лянуссе в тому, що він плянує „впливати на виборців".

ВДАЮЧИ ТАЄМНОГО АГЕНТА, 22-річний молодик хотів пройти у будинок, де відбувається Конвенція Республіканської партії в Маямі Біч. Поліція перевірила його, а потім і поблизу запарковане авто, в якому знайшла зброю. Особу на прізвище Майкел Лакс із Маямі Біч, заарештували.

Зустріч в Лос Анджелесі і Сан Франсіско

Під час туристичної подорожі, у липні ц. р. по Каліфорнії, голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" та голова Винниченківської комісії УВАН — Григорій Костюк з дружиною, відома співачка Ганна Шерей, редактор „Нових Днів" — Дмитро Кислиця та д-р Ганна Пашківська відвідали Лос Анджелес та Сан Франсіско.

З цієї нагоди Управа Українського Культурного Осередку (УКО) в Лос Анджелесі на чолі з головою Петром Марцінівим, секретарем Василем Німродом та головою Культурно - освітнього Відділу УКО Миколою Новаком, 9 липня 1972 р. в залі УКО зорганізувала зустріч гостей з українською громадою в Лос Анджелесі. Під час зустрічі, яку відкрив Микола Новак, Григорій Костюк говорив про вагу науки, літератури та мистецтва. Ганна Шерей чарувала слухачів українськими народними піснями, а Дмитро Кислиця промовляв про значення в еміграції вільного українського друкованого слова. Зустріч і прийняття відбулися у дружній атмосфері.

Така ж тепла зустріч відбулася 14 липня ц. р. і з українською громадою в Сан Франсіско. Організацію й підготовчу працю в напрямі зустрічі провів діяльний на терені Сан Франсіско інж. Микола Громницький. Гостей вітав і керував вечором зустрічі голова УККА на округу Сан Франсіско, інж. О. Кладко. Зустріч вшанував своєю присутністю священик української православної церкви о. О. Лімонченко.

В обох містах приявні розкупили платівки Ганни Шерей, книжки Григорія Костюка, останній роман В. Винниченка „Слово за тобою Сталіне!" та складали пожертви на фонд видання літературної спадщини В. Винниченка.

Н. Н.

Спільний Концерт Української і французької молоді у Вінніпеґу

У неділю 13 серпня ц. р., у великій залі ювілею століття у Вінніпеґу 2.500 гостей всіх національних походжень ентузіястично вітали спільний українсько-французький концерт музики, співу й танків. Як виконавці студентського проєкту „УК-СОР", на сцені виступили в історичних і народних строях студенти і студентки середніх шкіл Канади, 40 українців від організацій „СУМК" з Торонта і 40 французів від групи „Лє Сортілєж" з Монтреалю.

Першу частину концерту виповнили українські точки, а другу — французькі виступи. Перед закінченням французької частини, запрошено українських танцюристів, які — в оточенні французьких виконавців — відтанцювали бравурного українського гопака. Появу обох ансамблів на сцені публіка привітала ентузіястичними оплесками. У тому моменті міністер культурних справ Манітоби, Л. Дежарден по-французьки, а референт культурних справ в цьому ж міністерстві Я. Семчишин по-українськи подякували обом ансамблям за їхні виступи, підкресливши значення і перспективи дальшої співпраці цього концертового турне української і французької молоді.

При фінансовій допомозі федерального уряду, концерти „УКСОР" вже відбулись у Монтреалю, Оттаві і Торонто, а після Вінніпеґу оба ансамблі виступатимуть в Йорктоні, Принц Алберті, Саскатуні, Ст. Павл, Едмонтоні, Калґарі та перед членами мілітарної бази в Колд Лейку, Альберта. Ініціятором проєкту „УК-СОР" був Василь Балан, перший студент українського роду, якого вибрано президентом всестудентської юнії Манітобського університету. Від самого початку цей проєкт культурної співпраці між українською і французькою молоддю дістав повну підтримку Екзекутиви КУК, а на два дні перед концертом екзекутивний директор д-р Яр. Кальба виступив на програмі французької телевізії Сі-БіСі, підкресливши ще раз перспективи і значення цього виступу для співпраці між усіми етнічними громадами Канади.

Безпосередньо перед цим концертом, в цій же залі ювілею століття, довершено офіційне відкриття фолкльорами Вінніпеґу, у якій бере участь продовж цілого тижня 28 національних павільйонів. У цьому відкритті взяли участь представники уряду провінції Манітоби, представники Ради міста Вінніпеґу і посадника С. Дзюби, п-і Дж. МекКвін, представниця Державного Секретаріяту в Оттаві, федеральний міністер комунікацій Р. Стенбурі і, як спеціяльний гість фолкльорами 72, Міс Канади п-на Донна Савицька.

Комітет Українців Канади Централя

Показ фільмів Ради Державного Фільмування Канади

У державному таборі української мови в Гімлі, Манітоба, 9-го серпня ц.р. представники Ради Державного фільмування, якої централя є в Монтреалі, дали учасникам табору показ фільмів, тексти й коментарі яких будуть перекладені на українську мову для вжитку українських організацій і як допоміжний матеріял для навчання української мови в державних і рідних школах Канади. Першим показано цікавий фільм про життя і творчість відомого українського маляра Канади Василя Курилика, якого оригінальні образи є власністю усіх великих музеїв Канади і є в родинних і приватних збірках теперішнього і бувших прем'єр-міністрів Канади та членів королівської родини в Лондоні. Цей фільм про Василя Курилика буде першим, якого коментар буде в українській мові, в найближчому часі.

Крім фільму „Курилик", Екзекутива КУК, взявши до уваги опінію членів КЦУШР і Культурної Комісії КУК, рекомендувала Раді Державного фільмування перекласти на українську мову ще таких 9 фільмів: Angotee, Circle of the Sun, Paddle to the Sea, Fires of Envy, Universe, Drylanders (3 частини), The City (3 частини), Canadians Can Dance і Canadians (або Family Tree, чи Profile Canada).

Показ фільмів у Гімлі перевели директор Ради Державного Фільмування Антоній Кент і його асистентка Моніка Файст. Згідно з домовленням, декілька перших фільмів з цієї листи повинні бути перекладені на українську мову ще цього року, що дасть можливість вживати їх в клясах української мови так державних, як і рідних шкіл Канади в найближчих місяцях.

Літній Курс Українознавства в Манітобському університеті

15-го серпня ц. р. в літній школі манітобського університету закінчено курс української мови і літератури. У курсі взяли участь двадцять одна особа, а покінчило його дев'ятнадцять осіб. У програму курсу входила українська мова з правописом та ортоепією й огляд української літератури від київської доби до сучасної, з читанням літературних текстів, при чому окрему увагу присвячено Т. Шевченкові, Лесі Українці та І. Франкові. Курс включав теж практичні вправи в словній лябораторії. Студенти в більшості добре володіли українською мовою. Тільки прикро, що такий короткий час віддано літературі. Сподіваємося, що чергові курси українознавства допоможуть поширити літературознавство, бо вже мають відповідний початок.

О. Богайчук

Духова оркестра СУМА в Чикаґо

Духова оркестра Осередку СУМА ім. М. Павлушкова в Чикаґо була заснована в жовтні 1954 р. За 18 років оркестра дала 14 самостійних концертів, вона кожнорічно по кілька разів бере участь в різних імпрезах української громади в Чикаґо, відбула кілька поїздок по Америці і Канаді, кожнорічно бере участь у Здвигах СУМА, а цього року виїжджає на Здвиг, що відбудеться в днях 2 - 3 і 4 вересня на Оселі СУМА біля Елленвілу. За цей час Управа Осередку і диригент вклали багато праці, щоб мати оркестру у відповідному складі і щоб вона була здібна вивчати і виконувати різні українські і не-українські пісні, а особливо марці.

Склад оркестри стало зміняється: одні йдуть до війська, інші виїжджають на студії, і тому з ціллю сталого поповнення зорганізовано молодшу оркестру з молодшого юнацтва навчання гри на сопілках. Сьогодні оркестра нараховує 45 музикантів, в переважній більшості це є юнацтво і члени різних Відділів Українського Народного Союзу, — і під цю пору це — єдина оркестра СУМА на терені ЗСА. Диригент оркестри — це молодий, талановитий повний енергії та відданий музиці Михайло Голіян, що рівночасно є диригентом симфонічної оркестри Осередку СУМА.

Тож із нагоди поїздки оркестри СУМА з Чикаґо до Елленвілу бажаємо диригентові М. Голіянові та всім оркестрантам щасливої подорожі й успіхів.

М. Яременко

Ізраїль протестує до ОН проти нових оплат за виїзд з СССР

Об'єднані Нації. — Ізраїльський амбасадор Йозеф Текоах зголосив на руки генерального секретаря Об'єднаних Націй Курта Вальдгайма офіційний протест проти проголошення в СССР нових оплат за візу на виїзд до Ізраїлю. У тій ноті стверджується, що нові оплати за візу є насправді порушенням конвенції про права людини. Той декрет про нові паспортові оплати протоло сила Президія Верховного Совєта 3 серпня ц. р., а прем'єр Алексєй Косиґін підписав дотичний виконавчий розпорядок совєтського уряду 14-го серпня. За тим розпорядком, абсольвент совєтського торговельного інституту мас платити за візу на виїзд до Ізраїлю 3.600 рублів (4.300 дол.), абсольвент будь-якого університетського факультету — 12.500 рублів, себто 15.000 дол., а вчений із титулом доктора — 31.200 рб., себто 37.440 долярів. Лікар Марк Горфінкель у Менську і його дружина біохемік, отримали наказ заплатити за візу на виїзд до Ізраїлю 25,920 дол. Дотепер совєтські жиди, що еміґрували до Ізраїлю, платили по 1.000 дол. за візу. Навіть за найнижчою новою оплатою треба на його покриття дво і піврічного зарібку совєтського лікаря чи вчителя. 25 іміґрантів з СССР в Ізраїлі розпочали голодовий страйк протесту. Рабін Меїр Кагане, голова жидівської екстремістичної організації в ЗСА, Жидівська Оборонна Ліга заявив, що коли Совєти не відкличуть того розпорядку, то його організація буде схоплювати совєтських дипломатів і вимагати високих оплат за звільнення.

Відкриття Америки коштувало півмільйона долярів

Мадрид. — Відкриття Америки Колюмбом коштувало еспанській королівській скарбниці півмільйона долярів, у переведенні тогочасних пезет на теперішню американську валюту. У старовинному манастирі Монсанарес знайшли давні документи, з яких засвідчено, що еспанський король Фердинанд і королева Ізабелла наказали скарбниці виплатити Колюмбові 36 000 пезет для експедиції трьох кораблів - каравел на розшуки американського материка. Колюмб одержав половину тих грошей перед експедицією, а другу половину після успішного закінчення першого плавання й повернення до Еспанії. Як Колюмб, так і капітан дістали окремі грошові премії, а матросам виплатили за їхню службу з розрахунку 12 з половиною пезет за місяць служби. Будівництво трьох кораблів - каравел коштувало еспанській скарбниці 14 000 пезет. Коли скласти разом усі видатки, записані в новознайдених документах, то виходить сума в майже півмільйона американських долярів.

„ОЗВУЧЕНА ДІОРАМА" В ІВАНО - ФРАНКІВСЬКОМУ

У колишньому Станиславові, тепер Івано - Франківському, вже давно була збудована діорама, що відтворює сцену бою совєтської армії проти гітлерівської армії на Дніпрі. Тепер чеські спеціялісти „озвучили" ту діораму, розташовану в музеї „бойової слави": досить натиснути на ґудзика, як у залі залунають свисти авіяційних бомб, вибухи зенітної артилерії й подібні звукові ефекти для посилення враження глядачів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

СПОРТ

ЗМАГАННЯ ЗА СТЕЙТОВУ ЧАШУ

Леви - Левиця 13:0 (5:0)

Чикаґо, Іллиной. — Перша футбольна дружина УАСТ Леви, яка здобула чемпіонат весняного сезону Вищої Дивізії групи Червоні Національної Футбольної Ліґи Чикаґо бере участь у футбольних змаганнях за чашу губернатора стейту Іллиной Ричарда Оґільві. У минулому році футбольна дружина УАСТ Леви лише була стейтовим віцечемпіоном тому, що вона програла фінальні змагання до німецької дружини Швабен 0:1, перемігши у півфіналі сильнішу дружину польських Орлів з рахунком 4:3

Леви закінчили весняний сезон з таким рекордом: 8 змагань, з яких вони 6 виграли, одні зремісували й одні програли, здобувши відношення точок 13:3 а воріт 27:5.

Грецька дружина Олімпікс разом з Левами здобула кочемпіонат Вищої Дивізії групи Червоні, здобувши це саме відношення точок 13:3, але гірше відношення воріт 21:11 й тому вона опинилася на другому місці цієї самої дивізії. Ворота для першої футбольної дружини Левів стріляли такі змагуни у весняному сезоні: Ричард Ґрін 8 (король стрільців), Михайло Нога 7 (віцекороль), Андрущишин 4, Шлапак 3, Рамон Аріяс 2, Підковірів 1, Вадим Мишалів 1 і Кіпка 1.

У перших елімінаційних футбольних змаганнях за Чемпіонат стейту Іллиной та за Чашу губернатора Ричарда Оґільві стрінулися Леви з асирійською дружиною Левиця, яка грає у Третій Дивізії групи Червоні Національної Футбольної Ліґи Чикаґо.

Леви виступали до цих змагань з Левицею у суботу 12-го серпня о год. 5-ій по полудні в Лінкольн парку у резервовому складі без Банаха на воротах, без Крата й Іваника в обороні й без Роя Андрущишина й Шлапака в атаці. Не зважаючи на склад розгромили Леви Левицю з рахунком 13:0 (5:0) та закваліфікувалися до другої рунди з італійською дружиною з другої дивізії Інтер 70.

Ворота для нашої дружини стрілили: Ґрін 4, Нога 3, Лецюк 2, Латус 2, Рамон Аріяс 1 і оборонець Євген Мишалів 1.

Відношення наріжняків 3:2 в користь Левів. Суддювали Джонс і Пінет.

Склад Левів: Томашевський, Євген Мишалів, Елішевський, Аріяс, Кіпка, Кашубський, Шлінтер, Лецюк, Нога, Ґрін, Яворський, Стефан Дижурко і Латус. Ланковим першої футбольної дружини УАСТ Леви є тепер Анатоль Гординський, змагун резерви. Тренером усіх футбольних дружин є фахівець цього спорту Євгеній Ксол з Польщі.

Петро Головатий

ТАРЗАН, Ч. 6799. Тарзан говорить до вождя Муму

На здивування Тарзана, воїни кіків, маршуючи, щоб перевести масакру членів племени тупелів, отримали залишені з другої світової війни кріси — і уніформи.

Ми, кіки, не зупиняємось тут, як жебраки, щоб їсти харч — чужинців!

Тихо! Говорю, як говорив мій приятель, головний вождь Улі! Промовляємо до твого вождя, а не до тебе, „обія-чоловіче" Мотта, до чоловіка, який не є ввічливим супроти чужинців!

Ми не перебуваємо тут, вожде Муму, щоб благати воїнів кіків, щоб вони їли наш харч. Ми приносимо мудрість, щоб поділитися нею з тобою, сину батька, якого всі мужі шанують!